

หัวข้อผลงานวิจัย	แรงจูงใจในการบริจาคโลหิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2. วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนการราชดำเนิน
ชื่อผู้วิจัย	นางมัทธมา ธรรมธราธารกุล
ตำแหน่งผู้วิจัย	หัวหน้างานสถานนักศึกษา สำนักส่งเสริมการศึกษา
วุฒิการศึกษาผู้วิจัย	ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
สถานศึกษาที่สังกัด	วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนการราชดำเนิน
การติดต่อผู้วิจัย	0815897772
ปีที่ทำการวิจัยสำเร็จ	2561
ประเภทงานวิจัย	วิจัยสถาบัน

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแรงจูงใจเกี่ยวกับการบริจาคโลหิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 2. ปีการศึกษา 2561 วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนการราชดำเนิน ทำการเก็บข้อมูลระหว่างเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนธันวาคม 2561 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 2. วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนการราชดำเนินประจำปีการศึกษา 2561 จำนวน 296 คน โดยใช้วิธีแจกแบบสอบถามให้กับนักศึกษาจำนวน 296 ชุด เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ผลการวิจัยเรื่อง “แรงจูงใจในการบริจาคโลหิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนการราชดำเนิน ” ประเด็นที่สำคัญที่สามารถนำอภิปรายได้ ดังนี้ ผู้ทำวิจัยได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับแรงจูงใจในการบริจาคโลหิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนการราชดำเนินพบว่า แรงจูงใจที่ให้นักศึกษาร่วมบริจาคโลหิตเป็นเพราะความเชื่อทางศาสนาที่บอกว่า ทำดีได้ดี ทำบุญมากจะนำพาไปสวรรค์ โดยนักศึกษา ญาติพี่น้องสามารถช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ และสามารถเป็นที่ยอมรับในสังคมได้เป็นอย่างดีและน่าเป็นที่ภาคภูมิใจของคนในครอบครัว โดยการบริจาคครั้งนี้จะทราบข้อมูลข่าวสารจากการประชาสัมพันธ์ผ่านทาง โปสเตอร์ Facebook โดยการบริจาคโลหิตจำนวน 20 ครั้ง นักศึกษาจะได้รับเข็มที่ระลึกพระราชทาน จากหน่วยงานบริจาคโลหิต

บทนำ

ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

การบริจาคโลหิต คือการเจาะเก็บโลหิตจากผู้ที่มีความประสงค์ที่จะบริจาค แล้วนำโลหิตดังกล่าวผ่านกระบวนการคัดกรองที่ถูกต้องตามมาตรฐาน โโลหิตที่รับบริจาคจะถูกนำไปเก็บในธนาคารเลือดหรือส่งไปยังโรงพยาบาลต่างๆ เพื่อรักษาผู้ป่วย ผู้บริจาคโลหิตที่มีสุขภาพแข็งแรง สามารถบริจาคโลหิตได้ทุก ๆ 3 เดือน หรือ 120 วัน ตามคุณสมบัติของผู้บริจาคโลหิต ณ หน่วยเคลื่อนที่บริการในการรับบริจาคโลหิต หรือศูนย์บริจาคสาขาบริการโลหิตประจำโรงพยาบาลต่างๆ รวมถึงสภากาชาดไทย

โลหิตเป็น Biological fluid ที่ยังไม่มีของเหลวใดๆ ที่สร้างขึ้นและทำหน้าที่แทนได้ ซึ่งจะได้มาจากการได้รับบริจาคจากผู้บริจาค เม็ดโลหิตจะถูกผลิตขึ้นมาจากไขสันหลัง โโลหิตประกอบด้วย 2 ส่วนคือ ส่วนที่เป็นคือ เม็ดโลหิตแดง เม็ดโลหิตขาว และเกล็ดโลหิต ในส่วนนี้จะมีปริมาณประมาณ 40-45% ของโลหิตในร่างกาย โดยปกติร่างกายจะมีปริมาณของโลหิตอยู่ประมาณ 1/13 ของน้ำหนักตัว (หน่วยเป็นลิตร) หรือในผู้ชายจะมีประมาณ 79 ซี.ซี. ต่อน้ำหนักตัว 1 กิโลกรัม และผู้หญิงจะมีประมาณ 65 ซี.ซี. ต่อน้ำหนักตัว 1 กิโลกรัม ปัจจุบันปริมาณการบริจาคโลหิตในประเทศไทยยังไม่สม่ำเสมอ สูงต่ำ เป็นช่วงๆ ขึ้นอยู่กับกระแสการรณรงค์การบริจาคโลหิตในโอกาสสำคัญต่างๆ สถานการณ์การขาดแคลนโลหิตในประเทศไทยยังคงเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อหน่วยงานทางด้านสาธารณสุขอย่างกว้างขวาง ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากจำนวนประชากรของประเทศมีแนวโน้ม เพิ่มสูงขึ้น จำนวนผู้ที่เจ็บป่วยมีมากขึ้นทำให้มีความต้องการใช้ปริมาณโลหิตเพิ่มขึ้นทุกวัน

ธนาคารเลือด ในแต่ละโรงพยาบาลประสบปัญหาการขาดแคลนโลหิตในการรักษาผู้ป่วย แม้ว่าจะมีการรับบริจาคโลหิตในแต่ละโรงพยาบาล และได้รับการสนับสนุนโลหิตจากศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย ก็ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ ดังนั้นธนาคารเลือดจึงจำเป็นต้องทำการแก้ไขปัญหาแคลนเพื่อจัดหาโลหิตให้เพียงพอต่อความต้องการและมีความปลอดภัยสำหรับผู้ป่วยที่ได้รับโลหิต ความต้องการปริมาณโลหิตที่จัดหาได้ทั้งประเทศยังมีปริมาณไม่เพียงพอในแต่ละวันได้รับบริจาคเพียง 1,500 – 2,000 ยูนิตเท่านั้น ซึ่งจะต้องมีปริมาณโลหิตสำรอง 4,000 ยูนิตต่อวัน จึงจะเพียงพอ และในปี พ.ศ. 2558 ศูนย์บริการโลหิต สภากาชาดไทยจึงตั้งเป้าหมายหลักให้การ จัดหาโลหิตภายในประเทศเพื่อให้ได้มาซึ่งโลหิตที่เกิดจากความสมัครใจโลหิตที่ใช้ในการรักษาผู้ป่วยและผู้บาดเจ็บหามาได้ 3 ทาง ได้แก่ การบริจาคโดยผู้มีจิตกุศลจากญาติของผู้ป่วย หรือผู้ที่ได้รับบาดเจ็บ และโลหิตที่เป็นของตนเองที่ได้ฝากไว้กับธนาคารเลือดงานธนาคารเลือด กลุ่มงานพยาธิวิทยาคลินิก มีหน้าที่หลักในการจัดหาเลือดจากผู้บริจาคด้วยความสมัครใจ โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ในปริมาณที่เพียงพอแก่ความต้องการของผู้ป่วยและเลือดที่ได้ต้องมีคุณภาพตามมาตรฐานและมีความปลอดภัยสูงสุด แม้ว่าธนาคารเลือดจะพยายามจัดหาเลือดให้ได้มากที่สุดแต่ก็ยังไม่เพียงพอ ส่วนการซื้อขายโลหิตเป็นระบบเก่า ที่ใช้กันในสมัยแรกเริ่ม ที่มีการให้โลหิต เป็นการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเท่านั้น ปัจจุบันหลายแห่งได้ยกเลิกระบบนี้ไปแล้ว โดยได้มาจากการรับบริจาคแทนซึ่งคุณภาพดีกว่าที่ได้มาโดยวิธีการซื้อ เนื่องจากมักพบการติดเชื้อ

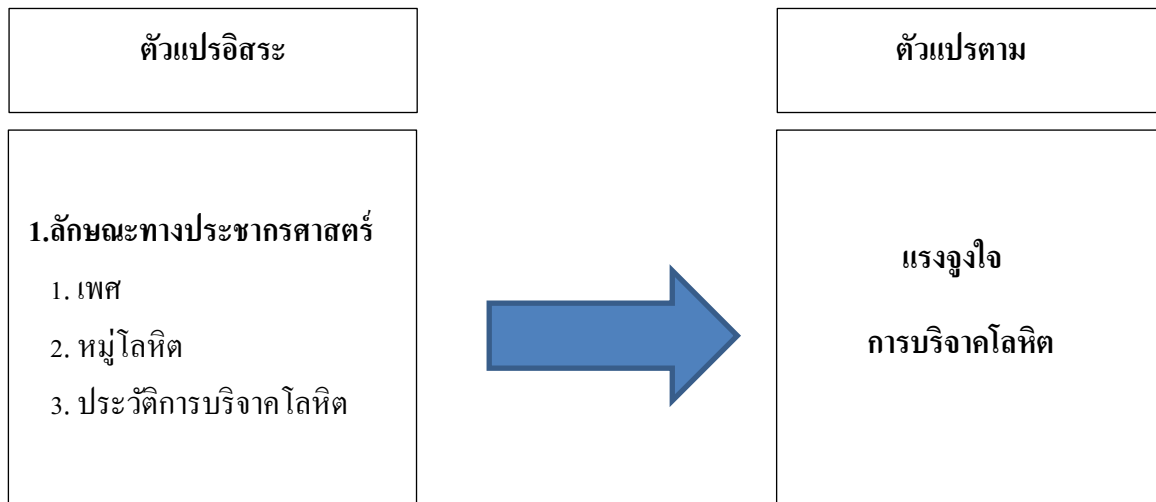
ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงได้เห็นความสำคัญที่จะศึกษาแรงจูงใจต่อการตัดสินใจบริจาคโลหิตของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยเทคโนโลยีพนิชการราชดำเนินเป็นกรณีตัวอย่าง เพื่อเป็นข้อมูลแนวทางรณรงค์ให้นักศึกษาชั้นปี อื่นๆ และ บุคลากร เจ้าหน้าที่การศึกษา ของสถานศึกษา ได้มีการบริจาคโลหิตเพิ่มขึ้นและบริจาคได้อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ และสร้างแนวทางการสร้างแรงจูงใจให้มีผู้บริจาค รายใหม่ให้มาบริจาคเลือดในครั้งต่อไป และรายเดิมกลับมาบริจาคโลหิตซ้ำอีก ช่วยให้ทางวิทยาลัยฯสามารถจัดหาเลือดให้แก่หน่วยรับบริจาคโลหิตได้มากขึ้น ซึ่งส่งผลให้มีปริมาณเลือดเพียงพอต่อการรับบริการอีกทั้งยัง

สะท้อนให้เห็นถึง การดูแลสุขภาพตนเองในด้านต่างๆเพื่อรักษาสมดุลของสุขภาพร่างกาย ซึ่งเป็นเครื่องบ่งชี้สุขภาพที่ดี ของนักศึกษาด้วย และจะช่วยเพิ่มจำนวนผู้บริจาคโลหิตในอนาคตอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนต่อไป ตามแนวพระราชดำรัส พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระบรมราชูปถัมภ์สภากาชาดไทย “ การบริจาคโลหิตว่าเป็นกุศลอันยิ่งใหญ่ ได้ช่วยให้คนรอดตายได้มากมาย แม้มีเงินก็ช่วยอะไรไม่ได้ หากไม่มีคนใจกุศลเช่นนี้ การบริจาคโลหิตดูโดยเผินๆก็น่ากลัวอันตราย แต่ที่จริงแล้วไม่มีอันตราย มีแต่ประโยชน์แก่ผู้ให้และผู้รับ ”

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการตัดสินใจบริจาคโลหิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่2. วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนการราชดำเนิน

กรอบแนวคิด

นิยามศัพท์

1.ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ลักษณะทางประชากรศาสตร์ในการบริจาคโลหิต มี 3 ด้าน

1.1 เพศ ตามความหมาย ในเชิงสังคมวิทยาและจิตวิทยาสังคม เพศ (sex) หมายถึง ลักษณะทางชีวภาพที่ใช้ในการแบ่งแยกกลุ่มมนุษย์ออกเป็นแต่ละเพศ ส่วน สถานะเพศ (gender) หมายถึง ลักษณะในเชิงสังคมและจิตวิทยาสังคมที่ใช้เป็นพื้นฐานในการแบ่งแยกกลุ่มมนุษย์ว่า “เป็นหญิง” (feminine) “เป็นชาย” (masculine) หรือ “เป็นหญิงชาย” (androgenous) (ซึ่งเป็นลักษณะผสมระหว่างลักษณะเด่นของความเป็นชายและความเป็นหญิง) นักสังคมวิทยาหลายท่านเห็นว่า ในทางสังคมวิทยา สถานะเพศ ควรใช้กับกรณีที่กำลังถึงระบบการแบ่งแยกประเภทที่สังคมสร้างขึ้น เพื่อกำหนดว่าใคร “เป็นหญิง” ใคร “เป็นชาย” คำว่า “หญิง (female)” และ “ชาย (male)” ควรใช้สำหรับการแยกข้อแตกต่างทางชีวภาพระหว่างผู้หญิงกับผู้ชาย และเด็กหญิงกับเด็กชาย ส่วนคำว่า “เป็นหญิง” “เป็นชาย” ควรสงวนไว้ใช้กับลักษณะการ (traits) ทางพฤติกรรมและนิสัยอารมณ์ (temperament) ที่สังคมถือว่าเหมาะสมสำหรับแต่ละเพศ ลักษณะเหล่านี้ได้รับการเรียนรู้ผ่านทางกระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่ซับซ้อนและต่อเนื่อง

1.2 หมู่โลหิต (blood type หรือ blood group) คือ การแยกแยะเลือดเป็นหมวดหมู่ โดยทั่วไปที่ใช้มีสองระบบคือ ระบบเอบีโอ (ABO System) และ ระบบอาร์เอช (Rh System) โดยจำแนกตามแอนติเจน (Antigen) บนเม็ดเลือดแดงที่มีอยู่

1.3 ประวัติการบริจาคโลหิต หมายถึง การให้ข้อมูล สำหรับผู้บริจาคโลหิตว่าเคยรับการบริจาคโลหิตแล้ว และ ไม่เคยรับการบริจาคโลหิตเลย

2. แรงจูงใจ คือ พลังแรงภายในของบุคคล ที่ทำให้คนเรา เกิดพฤติกรรมและควบคุมแนวทางของพฤติกรรมให้บรรลุจุดหมาย การจูงใจ คือ กระบวนการชักจูง เร้าใจที่เกิดขึ้นในตัวบุคคล และทำให้อยากทำพฤติกรรมต่างๆ ออกมาโดยที่ตัวเองอยากทำตามที่ตัวเองปรารถนา พฤติกรรมตามที่ถูกจูงใจคนอื่นอยากให้ได้ ดังนั้นการจูงใจจึงมี 2 ชนิด การจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) กับ การจูงใจภายนอก ที่เรียกว่า Extrinsic Motivation การจูงใจภายในบางที่เรียกว่า Self-motivation

2.1 แรงจูงใจด้านบุคคล หมายถึง การเห็นคุณค่าและความสามารถในตัวบุคคล จากนั้นก็สามารถนำสิ่งนี้มาใช้ประโยชน์ในการขับเคลื่อน

2.2 แรงจูงใจด้านสื่อประชาสัมพันธ์ หมายถึง หนทางหรือวิถีทางในการนำข่าวสารที่ต้องการประชาสัมพันธ์จากผู้ส่งไปสู่ผู้รับ ในปัจจุบันสื่อในการประชาสัมพันธ์มีมากมายและหลากหลาย อันเป็นผลเนื่องมาจากการพัฒนาด้านเทคโนโลยีของโลก อย่างไรก็ตามสามารถแบ่งสื่อประชาสัมพันธ์โดยพิจารณาตามลักษณะของสื่อ

2.3 แรงจูงใจด้านความเชื่อทางศาสนา หมายถึง แรงที่ผลักดันให้มนุษย์เกิดพฤติกรรมเพื่อตอบสนองสู่ทิศทางตามเป้าหมาย เป็นการสร้างพลังใจให้กับตนเองและคนรอบข้าง ด้วยการนำหลักความเชื่อทางศาสนาเป็นเครื่องมือสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้น ซึ่งจะทำให้เกิดผลเป็นกุศลที่ติดตามหลักพุทธธรรม

2.4 แรงจูงใจด้านสังคม หมายถึง สิ่งที่เป็นพลังกระตุ้นให้แต่ละบุคคลกระทำพฤติกรรมที่ชี้ทิศทางหรือเพื่อให้บุคคลกระทำพฤติกรรมเพื่อบรรลุเป้าหมายเพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจ

2.5 แรงจูงใจด้านของรางวัลของที่ระลึก หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่นำมาใช้เป็นตัวจูงใจ ให้เกิดการคิดถึงหรือนึกถึงเรื่องราวที่ได้เกี่ยวข้อง การให้รางวัล ถือเป็นการจูงใจที่มีประสิทธิภาพอย่างหนึ่ง แต่การให้รางวัลนั้น ไม่จำเป็นต้องได้รับเป็นสิ่งของ เงินทองเสมอไป

3. นักศึกษา หมายถึง ผู้ศึกษา ในทางปฏิบัติจริง เรามักจะใช้คำพูด นักเรียน หมายถึงผู้ศึกษาเล่าเรียนในระดับต่ำกว่าปริญญาตรีหรือในระดับโรงเรียน ส่วนคำว่า นิสิตและนักศึกษานั้น ใช้หมายถึงผู้ศึกษา เล่าเรียนในระดับตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป หรือในระดับมหาวิทยาลัย

4. วิทยาลัยเทคโนโลยีพณิชยการราชดำเนิน หมายถึง วิทยาลัยเทคโนโลยีพณิชยการราชดำเนิน ที่เปิดสอนการเรียนการสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

- 1.แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจ
- 2.แนวความคิดว่าด้วยการให้
- 3.แนวคิดเกี่ยวกับการบริจาคโลหิต
- 4.แนวความคิดความพึงพอใจ
- 5.ประวัติวิทยาลัยเทคโนโลยีพณิชยการราชดำเนิน
- 6.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจ

ความหมายแรงจูงใจ

สงวน สุทธิเสีตอรุณ (2529,น.120) แรงจูงใจ หมายถึงสิ่งเร้าใจที่ทำให้เกิดการใช้พลังที่มีอยู่ในตัวบุคคล กระทำเพื่อให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายหรือจูงใจเป็นสิ่งที่ช่วยย้ให้บุคคลแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้บรรลุตามที่ตนต้องการ

เต็มศักดิ์ คทาวณิช (2546 : 149) ได้กล่าวไว้ว่า แรงจูงใจ (Motivation) หมายถึง กระบวนการของการใช้ปัจจัยทั้งหลายที่จะทำให้บุคคลเกิดความต้องการเพื่อสร้างแรงขับและแรงจูงใจไปกระตุ้นร่างกายให้แสดงพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ โดยปัจจัยดังกล่าวนี้

วิไลวรรณ ศรีสงคราม(2550,น.169) แรงจูงใจ หมายถึง พลังที่อยู่ในตัวบุคคล เช่นความต้องการ ความสนใจและทัศนคติที่เป็นตัวเร้าให้บุคคลกระทำพฤติกรรม

ไมเคิล ดอมแจน(Domjan,1996:199) อธิบายว่าแรงจูงใจเป็นภาวะในการเพิ่มพฤติกรรมกระทำกิจกรรมของบุคคล โดยบุคคลจงใจกระทำพฤติกรรมนั้นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

Wikipedia(2552) แรงจูงใจ หมายถึง สิ่งที่ควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์อันเกิดจากความต้องการ (Need)พลังกดดัน(Drives) หรือความปรารถนา(Desires)ที่จะพยายามดิ้นรนเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ซึ่งอาจจะเกิดตามธรรมชาติหรือเกิดจากเรียนรู้ก็ได้แรงจูงใจเกิดจากสิ่งเร้าทั้งภายในและภายนอกตัวบุคคลนั้นๆเองภายในได้แก่ความรู้สึกต้องการหรือขาดอะไรบางอย่างจึงเป็นพลังชักจูงหรือกระตุ้นให้มนุษย์ประกอบกิจกรรมเพื่อทดแทนสิ่งที่ขาดหรือต้องการนั้นส่วนภายนอกได้แก่สิ่งใดก็ตามที่มาเร้งเร้า นำช่องทางและมาเสริมสร้างความปรารถนาในการประกอบกิจกรรมตัวมนุษย์ซึ่งแรงจูงใจนี้อาจเกิดจากสิ่งเร้าภายในหรือภายนอกแต่เพียงอย่างเดียว หรือทั้งสองอย่างพร้อมกันได้ อาจกล่าวได้ว่า แรงจูงใจทำให้เกิดพฤติกรรมซึ่งเกิดจากความต้องการมนุษย์ ซึ่งความต้องการเป็นสิ่งเร้าที่สำคัญกับการเกิดพฤติกรรม นอกจากนี้ยังมีสิ่งเร้าอื่นๆ เช่นการยอมรับของสังคม สภาพบรรยากาศที่เป็นมิตร การบังคับขู่เข็ญ การให้รางวัลหรือกำลังใจหรือการทำให้เกิดความพอใจ ล้วนเป็นเหตุจูงใจให้เกิดแรงจูงใจได้

สรุปได้ว่า แรงจูงใจ คือ อิทธิพลของพลังที่มีอยู่ในตัวบุคคลที่จะแสดง พฤติกรรมออกมาเพื่อให้บรรลุตามความต้องการของตนเองพลังที่มีอยู่ในตัวคนเหล่านี้เกิดจากการ ยั่วยุ และสิ่งล่อใจต่างๆ ทำให้เกิดพลังของความต้อการนั้นเองเป็นกระบวนการที่บุคคลถูกกระตุ้น จากสิ่งเร้า โดยจูงใจให้กระทำหรือดิ้นรนเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์บางอย่าง

2.แนวคิดว่าด้วยการให้

ณพล สุภัส (2553) ซึ่งได้มีแนวคิดการให้นี้ มี 4 รูปแบบ ได้แก่

1. การเอาไป หรือ (Taking) เป็นการได้มาซึ่งสิ่งของที่ผู้เป็นเจ้าของไม่เต็มใจให้
2. การเปลี่ยนแปลง หรือ (Exchange) ซึ่งตั้งอยู่บนผลประโยชน์ หรือเป็นการรักษาผลประโยชน์ไว้
3. การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน หรือ (Reciprocity) เป็นรูปแบบที่ได้มาซึ่งสิ่งของในการแลกเปลี่ยน โดยต่างฝ่ายต่างได้ผลประโยชน์ แต่มีความความเอื้ออาทรต่อกันมากกว่าการรักษาผลประโยชน์
4. การบริจาค หรือ (Giving) เป็นการให้ไม่ว่าจะให้สิ่งของหรืออื่นๆ ซึ่งมาจากคนหมู่มาก การให้นี้จะคำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้ที่ได้รับมากกว่าตนเอง

3..แนวคิดเกี่ยวกับการบริจาคโลหิต การให้ความรู้เกี่ยวกับโลหิต และการบริจาคโลหิต

สุวรรณ ธีระวรพันธ์ (2551: 145-159) การบริจาคโลหิต คือ การสละโลหิตส่วนที่ร่างกายยังไม่จำเป็นต้องใช้ เพื่อให้กับผู้ป่วย ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่เป็นอันตรายต่อร่างกาย เพราะร่างกายแต่ละคนจะมีปริมาณโลหิตประมาณ 17-18 แก้วน้ำ ซึ่งร่างกายใช้เพียง 15-16 แก้วเท่านั้น ส่วนที่เหลือนั้นสามารถบริจาคให้ผู้อื่นได้ โดยผู้

บริจาคโลหิตจะได้รับการเจาะโลหิตและเก็บบรรจุในถุงพลาสติก จำนวน 350-450 มิลลิลิตรขึ้นอยู่กับน้ำหนักของผู้บริจาค หลังจากบริจาคโลหิตร่างกายสามารถสร้างเม็ดโลหิตขึ้นมาทดแทนให้มีปริมาณโลหิตในร่างกายเท่าเดิม โโลหิตสามารถบริจาคได้ทุกๆ 3 เดือน และมีการศึกษาและค้นคว้ามาตลอดจนถึงปัจจุบันซึ่งยังไม่มี การสร้างสารทดแทนโลหิตได้

ความรู้เกี่ยวกับโลหิต

น.อ. หญิง ภัทรรณวี บุญยะเวศ ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับโลหิต โโลหิตเป็นอวัยวะชนิดหนึ่ง เป็นของเหลวสีแดงที่ไหลเวียนอยู่ภายในหลอดเลือดทั่วร่างกาย โดยมีหัวใจทำหน้าที่สูบฉีดโลหิต อวัยวะสำคัญของร่างกายที่ทำหน้าที่สร้างเม็ดโลหิต ได้แก่ ไชกระดูก เช่น กระดูกหน้าอก กระดูกแขน กระดูกซี่โครง กระดูกเชิงกราน กระดูกไขสันหลัง เป็นต้น ในร่างกายมนุษย์(ผู้ใหญ่)จะมีโลหิตประมาณ 4,000 - 5,000 ซี.ซี. หรือ ปริมาณตามน้ำหนักของแต่ละคน คิดโดยประมาณคือ 80 ซี.ซี. ต่อน้ำหนัก 1 กิโลกรัม

เม็ดโลหิตที่สร้างจากไขกระดูก มี 3 ชนิด คือ

1. เม็ดโลหิตแดง
2. เม็ดโลหิตขาว
3. เกร็ดโลหิต

โลหิต แบ่งได้ 2 ส่วน คือ

1. ส่วนของเม็ดโลหิต มีประมาณ 45 เปอร์เซ็นต์ ของโลหิตทั้งหมดเม็ดโลหิตแดง มีหน้าที่ในการลำเลียงออกซิเจนไปให้เซลล์อวัยวะต่าง ๆ ใช้สันดาบ อาหารเป็นพลังงาน อายุการทำงานของเม็ดโลหิตแดงประมาณ 120 วันเม็ดโลหิตขาว มีหน้าที่ป้องกันและทำลายสิ่งแปลกปลอมที่เข้าสู่ร่างกายเกร็ดโลหิต มีหน้าที่ช่วยทำให้โลหิตแข็งตัว ตรงจุดที่มีการฉีกขาดของหลอดเลือด

2. พลาสมา (Plasma) เป็นส่วนของเหลวของโลหิตที่ทำให้เม็ดโลหิตลอยตัว มีลักษณะเป็นน้ำเหลืองมีอยู่ประมาณ 55 เปอร์เซ็นต์ ของโลหิตทั้งหมดในร่างกาย
หน้าที่ของพลาสมา

- ควบคุมความดัน และปริมาตรของโลหิต - ป้องกันเลือดออก - เป็นภูมิคุ้มกันโรคติดต่อที่จะเข้าสู่ร่างกาย
ส่วนพลาสมาประกอบด้วย

1. ส่วนน้ำ ประมาณ 92 เปอร์เซ็นต์
2. ส่วนโปรตีน มีประมาณ 8 เปอร์เซ็นต์ โปรตีนส่วนนี้จะมีผลสำคัญคือ
 - 2.1 แอลบูมิน มีหน้าที่รักษาความสมดุลของน้ำในหลอดเลือด และเนื้อเยื่อ
 - 2.2 อินมูโนโกลบูลิน มีหน้าที่เป็นภูมิคุ้มกันโรคติดต่อต่าง ๆ ที่จะเข้าสู่ร่างกาย

ประเภทของโลหิต โโลหิตของมนุษย์สามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ดังนี้

1. หมู่โลหิตระบบ ABO

หมู่โลหิตเริ่มค้นพบใน คศ. 1900 โดย Karl Landsteiner พบหมู่โลหิต A, B, และ O ส่วนหมู่โลหิต AB พบโดย Von Decastello และ Sturli ในปี คศ. 1902

สถิติหมู่โลหิต ABO ของคนไทย มีดังนี้

หมู่โลหิต A 21.1 % , หมู่โลหิต B 34.0 % , หมู่โลหิต O 37.6 % , หมู่โลหิต AB 7.3 %

2. หมู่โลหิต ระบบ Rh

ปี คศ. 1939 Levine และ Stetson รายงานการค้นพบหมู่โลหิต ระบบ Rh ประกอบด้วยหมู่โลหิต 2 ชนิดคือ

- 2.1 หมู่โลหิต ระบบ Rh บวก พบในคนไทยประมาณ 99.7 %
- 2.2 หมู่โลหิต ระบบ Rh ลบ พบในคนไทยประมาณ 0.3 % หรือใน 100 คน จะพบเพียง 3 คนเท่านั้น

การบริจาคโลหิต

- ปกติแล้วมนุษย์จะมีโลหิตอยู่ประมาณ 4,000 - 5,000 ซี.ซี. และการบริจาคโลหิตแต่ละครั้งจะบริจาคเพียง 300 - 400 ซี.ซี. หรือ ประมาณ 6 - 7 % ของโลหิตทั้งหมดในร่างกาย การบริจาคโลหิตเท่ากับการกระตุ้นให้ไขกระดูกสร้างเม็ดโลหิตใหม่ ๆ ออกมาชดเชยให้มีระดับเท่าเดิม ภายใน 7 - 14 วัน
- การบริจาคสามารถบริจาคโลหิตได้ทุก ๆ 3 เดือน ไม่ควรบริจาคก่อนครบกำหนด จะทำให้ร่างกายขาดเหล็ก อาจทำให้เกิดภาวะโลหิตจาง

คุณสมบัติของผู้บริจาคโลหิต

- บริจาคได้ทั้งชาย และหญิง ที่มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง
- อายุ 17 - 60 ปี - น้ำหนัก 45 กิโลกรัม ขึ้นไป
- ไม่มีประวัติเป็นผู้เสพยาเสพติด (ชนิดฉีด) - ต้องไม่เป็นโรคเอดส์, โรคไวรัสตับอักเสบบี และซี
- ไม่เป็นบุคคลที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อโรคเอดส์ - ไม่มีประวัติเป็นมาเลเรียภายใน 3 ปี
- มีสุขภาพสมบูรณ์ ไม่เป็นโรคหัวใจ โรคปอด โรคไต และโรคติดต่ออื่น ๆ

ข้อควรปฏิบัติ ก่อนบริจาคโลหิต

- ควรนอนหลับพักผ่อนอย่างน้อยไม่ต่ำกว่า 6 ชั่วโมง
- ไม่ควรอยู่ระหว่างรับประทานยา ประเภทปฏิชีวนะ และฉีดยา
- สตรีต้องไม่อยู่ในระหว่างมีรอบเดือน
- ควรรับประทานอาหารมาให้เรียบร้อย ก่อนมาบริจาคโลหิต แต่อาหารนั้นไม่ควรมีไขมันมาก

ขั้นตอนการบริจาคโลหิต

- ขั้นตอนที่ 1 สำหรับผู้บริจาคโลหิต กรอกข้อมูล ให้ชัดเจน กรอกข้อความตามแบบสอบถาม ลงนามผู้บริจาคโลหิตพร้อมยื่นบัตรประจำตัวผู้บริจาคโลหิตกับเจ้าหน้าที่ได้ทันที
- ขั้นตอนที่ 2 ตรวจสอบความเข้มข้นของโลหิต
- ขั้นตอนที่ 3 ตรวจร่างกายโดยแพทย์ และให้ความเห็นว่ามีสุขภาพแข็งแรง พร้อมบริจาคโลหิต
- ขั้นตอนที่ 4 บริจาคโลหิต โดยพยาบาลทำหน้าที่เจาะเก็บโลหิต ซึ่งเป็นผู้มีความชำนาญ การเจาะโลหิตจะฉีดยาชาบริเวณผิวหนังที่เจาะโลหิตก่อนทำการเจาะเก็บโลหิต และอุปกรณ์ในการเจาะเก็บโลหิตเป็นของใหม่ผ่านการฆ่าเชื้อแล้ว และจะใช้เพียงครั้งเดียว แล้วทิ้งไม่นำมาใช้ซ้ำ
- ขั้นตอนที่ 5 พร้อมบริจาคโลหิตจะมีการกินอาหารว่างพร้อมเครื่องดื่มและทำแผลบริเวณเจาะโลหิต

ข้อควรปฏิบัติหลังการรับบริจาคโลหิต

- ควรนอนพักผ่อนเพียงสักครู่ ห้ามลุกจากเตียงทันทีเพราะอาจทำให้เวียนศีรษะเป็นลมได้
- ควรรับประทานอาหารว่าง และเครื่องดื่มที่จัดเตรียมไว้
- หากมีอาการเวียนศีรษะ หรือรู้สึกจะเป็นลม ให้รีบแจ้งเจ้าหน้าที่ทันที หรือนอนลง เพื่อป้องกันการล้มศีรษะฟาดพื้น

4.แนวความคิดความพึงพอใจ

“ความพึงพอใจ” ได้มีการศึกษามาเป็นระยะเวลาอันยาวนานตั้งแต่ช่วงก่อนสงครามโลกครั้งที่ 1 โดยมีมุ่งที่จะตอบคำถามว่า ทำอย่างไรจึงจะสามารถเอาชนะความจำเจและความน่าเบื่อของงานต่อ การศึกษาความพึงพอใจจะต้องนำมาใช้ได้มากกว่าความพึงพอใจต่องานของตน โดยนำไปใช้ ในทางสังคมในลักษณะการปรับปรุงงานที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการที่จะประกอบด้วยกัน 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายผู้มีหน้าที่ในการบริการหรือ พนักงาน

เจ้าหน้าที่ ผู้ให้บริการ และฝ่ายผู้รับบริการ โดยศึกษา ความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อผู้ให้บริการมีความพึงพอใจต่อการบริการมากน้อยเพียงใด ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความจำกัดความรวมถึงแนวคิดทาง “ความพึงพอใจ” ผู้วิจัยจึงนำมา กล่าวมีดังต่อไปนี้ ความพึงพอใจหรือความพอใจ ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “Satisfaction” มีความหมาย ตามพจนานุกรมทางด้านจิตวิทยาโดย แชลปลิน (Chaplin, 1968, p. 437 อ้างถึงใน วันชัย

แก้วศิริโกมล, 2550, หน้า6) ให้คำจำกัดความว่า เป็นความรู้สึกของผู้รับบริการต่อสถานประกอบการตามประสบการณ์ที่ได้รับจากการเข้าไปติดต่อขอรับบริการในสถานบริการนั้น ๆ

ลักษณะวรรณ พวงไม้มีง (2545, หน้า 11) ความพึงพอใจเป็นแนวความคิด หรือทัศนคติ อย่างหนึ่ง เป็นสภาวะรับรู้ภายในซึ่งเกิดจากความคาดหวังไว้ว่าเมื่อทำงานชิ้นหนึ่งแล้วจะได้รับรางวัล อย่างไรก็ตามอย่างหนึ่ง ถ้าได้รับตามที่คาดหวัง ความพึงพอใจก็จะเกิดขึ้น แต่ถ้ารางวัลต่ำกว่าอินทรีย์ที่ คาดหวังก็จะทำให้เกิดความไม่พึงพอใจ

ลักษณะวรรณ พวงไม้มีง (2545, หน้า 9) กล่าวว่าความพึงพอใจ หมายถึง สภาพของจิตที่ ปราศจากความเครียด ทั้งนี้เพราะธรรมชาติของมนุษย์นั้นมีความต้องการ ถ้าความต้องการนั้นได้รับ การตอบสนองทั้งหมดหรือบางส่วนความเครียดจะน้อยลงความพึงพอใจก็จะเกิดขึ้นและในทาง กลับกัน ถ้าความต้องการนั้นไม่ได้รับการตอบสนองความเครียดและความไม่พึงพอใจจะเกิดขึ้น

ซาบพิน (Chaphin, 1998, p. 256 อ้างถึงใน ชูโชค ทิพย์โสทธิ, 2545, หน้า 23) กล่าวว่า ความพึงพอใจตามคำจำกัดความของพจนานุกรมทางด้านจิตวิทยา หมายถึง เป็นความรู้สึกในขั้นแรก เมื่อบรรลุถึงจุดมุ่งหมายโดยมีแรงกระตุ้น

แม็คคอร์มิก (McComick, 1965 อ้างถึงใน กิตติยา เหมันค์, 2548, หน้า 9) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง แรงจูงใจของมนุษย์ ซึ่งตั้งอยู่บนความต้องการขั้นพื้นฐาน (Basic Needs) มีความเกี่ยวกันอย่างใกล้ชิดกับผลสัมฤทธิ์ และสิ่งจูงใจ (Incentive) และพยายามหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ ต้องการ

คอตเลอร์ (Kotler, 1994, อ้างถึงใน กิตติยา เหมันค์, 2548, หน้า 12) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจว่าเป็นระดับความรู้สึกที่มีผลมาจากการเปรียบเทียบระหว่างการรับรู้ผลจากการทำงาน หรือประสิทธิภาพกับความคาดหวังของลูกค้าโดยลูกค้าได้รับบริการหรือสินค้าต่ำกว่าความคาดหวัง จะเกิดความไม่พึงพอใจแต่ถ้าตรงกับความคาดหวังลูกค้าจะเกิดความพอใจและถ้าสูงกว่า ความคาดหวังจะเกิดความประทับใจ

วรูม (Vroom, 1964 อ้างถึงใน กัลยา รุ่งเรือง, 2546, หน้า 16) กล่าวว่า ทัศนคติและ ความพึงพอใจในสิ่งหนึ่งสามารถใช้แทนกันได้เพราะทั้งสองคำนี้จะหมายถึง ผลที่ได้จากการที่ บุคคลเข้าไปมีส่วนร่วมในสิ่งนั้น ทัศนคติด้านบวกจะแสดงให้เห็นสภาพความพึงพอใจสิ่งนั้นและ ทัศนคติด้านลบจะแสดงให้เห็นสภาพความไม่พอใจนั่นเอง จากความหมายของความพึงพอใจที่มีผู้ให้ไว้ตามกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยพอสรุปได้ว่า ความพึงพอใจ เป็นความรู้สึกหรือทัศนคติทางบวกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือมีความชื่นชอบ พอใจต่อการที่บุคคลอื่นกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่งตอบสนองความต้องการของบุคคลหนึ่งที่ปรารถนา ให้กระทำในสิ่งที่ต้องการ ซึ่งจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อสิ่งนั้นสามารถตอบสนองความต้องการให้แก่บุคคล นั้นได้ แต่ทั้งนี้ความพึงพอใจของแต่ละบุคคลย่อมมีความแตกต่างกันหรือมีความพึงพอใจมากน้อย ขึ้นอยู่กับค่านิยมของแต่ละบุคคลและความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจตลอดจน สิ่งเร้าต่าง ๆ ซึ่งอาจสามารถทำให้ระดับความพึงพอใจแตกต่างกันได้ เช่น ความสะดวกสบายที่ได้รับ ความสวยงาม ความเป็นกันเอง ความภูมิใจ การยกย่อง การได้รับการตอบสนองในสิ่งที่ต้องการและ ความศรัทธา เป็นต้น

5. ประวัติวิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนการราชดำเนิน

วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนการราชดำเนิน ขออนุญาตเปิดสอนหลักสูตรพาณิชยกรรมจากกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อ ปี พ.ศ.2503 ตั้งอยู่ที่ อาคาร 4 ถนนราชดำเนิน (ใกล้กับอนุสรณ์สถาน 14 ตุลา) โดยผู้ร่วมก่อตั้งคือ อาจารย์ฉวี จุลชาติ และอาจารย์พร้อม จุลชาติ ใช้ชื่อว่า "โรงเรียนพัฒนการราชดำเนิน" ในปีแรกที่เปิดสอนมีนักเรียนเพียง 63 คน นับเป็นโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนแห่งแรกของประเทศไทยที่ได้รับอนุญาตให้เปิด สอนหลักสูตรวิชาพาณิชยกรรมเปิดสอนเฉพาะรอบบ่าย ระยะแรกของการดำเนินกิจการต้องอดทนต่ออุปสรรคหลายประการและต้องแก้ไขปัญหาหลายด้าน ต่อมาโรงเรียนได้รับการยอมรับและ เชื่อถือผู้ปกครองได้นำนักเรียนมาสมัครเรียนมากขึ้นตามลำดับ จนสถานที่เรียนเดิมไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน อาจารย์ฉวี จุลชาติ และอาจารย์พร้อม จุลชาติ ขออนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการก่อตั้งโรงเรียน ณ สถานที่แห่งใหม่ที่ ซอยทวีธาภิเศกและตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา จึงมีสองโรงเรียนตั้งอยู่ ณ สถานที่เดียวกัน คือ โรงเรียนที่สอนรอบบ่ายเรียกว่า "โรงเรียนพัฒนการราชดำเนิน" มีอักษรย่อ "พ.ร.ด." อาจารย์ฉวี จุลชาติ เป็นผู้รับใบอนุญาต และโรงเรียนที่สอนรอบเช้าเรียกว่า "โรงเรียนพัฒนการราชดำเนินธนบุรี" มีอักษรย่อ "พ.ร.ธ" อาจารย์ดุซงญอ จุลชาติ เป็นผู้รับใบอนุญาต.

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อัญชลี โพธิ์ชัยเลิศ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง “ ปัจจัยที่มีผลต่อจิตสำนึกสาธารณะในการบริจาคโลหิต ” เพื่อศึกษาว่าปัจจัยใดที่มีผลทำให้เกิดการบริจาคโลหิตอย่างต่อเนื่อง การสื่อสารที่มีผลต่อจิตสำนึกสาธารณะในการบริจาคโลหิต รวมถึงปัจจัยด้านอื่นที่จะสามารถกระตุ้นจิตสำนึกสาธารณะในการบริจาคโลหิตในระดับปัจเจกบุคคลได้การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ในรูปแบบวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มคนที่เคยบริจาคโลหิต และไม่เคยบริจาคโลหิต

ผลการวิจัย พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อจิตสำนึกสาธารณะในการบริจาคโลหิตเมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มคนที่เคยบริจาคโลหิต และไม่เคยบริจาคโลหิต พบว่า กลุ่มคนที่เคยบริจาคโลหิต ปัจจัยที่มีผล คือ ปัจจัยด้านอายุของกลุ่มที่มีอายุ 17-25 ปี มีจิตสำนึกสาธารณะในมิติด้านการรับรู้มากกว่ากลุ่มอายุอื่น และกลุ่มคนที่ไม่เคยบริจาคโลหิต ปัจจัยที่มีผล คือ ปัจจัยด้านเพศที่เพศชายจะมีจิตสำนึกสาธารณะในมิติด้านความรู้สึก และด้านพฤติกรรมน้อยกว่าเพศหญิง ดังนั้น การออกแบบสารที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ต้องสามารถเข้าถึงกลุ่มเพศชายได้ และปัจจัยด้านอาชีพที่อาชีพข้าราชการจะมีจิตสำนึกสาธารณะในมิติด้านการรับรู้มากกว่าอาชีพอื่น ในขณะที่พนักงานรัฐวิสาหกิจมีจิตสำนึกสาธารณะในมิติด้านความรู้สึก และด้านพฤติกรรมน้อยกว่าอาชีพอื่น ดังนั้นจึงควรขยายพื้นที่ช่องทางในการสื่อสาร ไปยังองค์กรต่าง ๆ เพื่อให้สื่อของศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายเพิ่มมากขึ้น

สายทอง วงศ์คำ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง “ ปัจจัยที่มีผลต่อการบริจาคเลือดของผู้ที่มาบริจาคเลือด ณ ธนาคารเลือด โรงพยาบาลหัวหิน ” เพื่อศึกษาว่าถึงปัจจัยที่มีผลต่อการบริจาคเลือดของผู้ที่มาบริจาคเลือด ณ ธนาคารเลือด โรงพยาบาลหัวหินกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ที่มาบริจาคเลือดที่ธนาคารเลือดโรงพยาบาลหัวหินจำนวน 357 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ค่าความถี่ ร้อยละค่าเฉลี่ยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติเชิงอนุมานได้แก่ ค่าไคสแควร์ (Chi-Square and Fisher Exact Test)

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 21-30 ปี ร้อยละ 43.40 สถานภาพโสด ร้อยละ 57.10 ระดับการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุดร้อยละ 42.90 อาชีพรับราชการเป็นผู้บริจาคครั้งแรก ร้อยละ 37.00 เหตุผลสำคัญในตัดสินใจบริจาคเลือดคือเพื่อต้องการช่วยเหลือผู้อื่น ต้องการทำ บุญ โดย

ที่ผู้บริจาจะมาบริจาคในเวลาของตนเองสะดวก และส่วนใหญ่จะมาบริจาคทุก 3 เดือน สำหรับแรงจูงใจที่ทำให้อยากบริจาคเลือดมากที่สุด คือ ต้องการช่วยชีวิตเพื่อนมนุษย์โดยเฉพาะบุคคลในครอบครัวผู้บริจาคส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อการบริจาคเลือดและมีความรู้เกี่ยวกับการบริจาคเลือดในระดับสูง มีความเชื่อถือ มั่นใจ และไว้วางใจในคุณภาพการรับบริจาคเลือดของโรงพยาบาลสิ่งที่ได้รับการตอบสนองน้อยที่สุดคือประเด็นเรื่องอำนวยความสะดวกเช่น ที่พักผ่อนหนังสือพิมพ์นิตยสาร สุขภาพายบอกทาง และจำนวนเจ้าหน้าที่ในการให้บริการ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่2. ปีการศึกษา2561 วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนการราชดำเนิน เพศชาย 149 คน เพศหญิง 147 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน296 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่2. ปีการศึกษา2561 วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนการราชดำเนิน เพศชาย 149 คน เพศหญิง 147 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน296 คน

เครื่องมือรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการออกแบบสอบถามประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปได้แก่ เพศ อายุชั้นปี หมู่โลหิต ประวัติการบริจาคโลหิต ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบริจาคโลหิต รวม จำนวน 5 ข้อ ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับแรงผลักดันที่ทำให้อยากที่จะมาบริจาคโลหิต รวม จำนวน 5 ข้อ โดยเป็นการใส่หมายเลขเพื่อบอกระดับของแรงจูงใจที่มีผลต่อการบริจาคโลหิตโดยกำหนดให้

- 1 หมายถึง มีแรงผลักดันมากที่สุด
- 2 หมายถึง มีแรงผลักดันมาก
- 3 หมายถึง มีแรงผลักดันปานกลาง
- 4 หมายถึง มีแรงผลักดันน้อย
- 5 หมายถึง มีแรงผลักดันน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เก็บข้อมูลจากนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่2.วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนการราชดำเนินโดยนำแบบสอบถามจำนวน 296 ฉบับ ให้ให้นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 2. วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนการราชดำเนิน ตอบแบบสอบถามโดยแจกแบบสอบถาม จำนวน 296 ฉบับ ในวันพฤหัสบดีที่ 29 พฤศจิกายน 2561 เวลา 14.00น.-14.50 น.ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาด้วยความสมบูรณ์ทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

2. นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้ไปตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้หลังจากนั้น ข้อมูลของแบบสอบถามแต่ละชุดไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามแล้วดำเนินการตามขั้นตอนนำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม พร้อมใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS /PC (Statistical package for the social sciences) ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปใช้เกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบริจจาคโลหิตใช้ โดยหาค่าร้อยละ
3. วิเคราะห์ข้อมูล แรงผลักดันที่ทำให้อยากที่จะมาบริจจาคโลหิต โดยใช้ร้อยละ และค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดช่วงคะแนนค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจต่างๆ ดังนี้

ช่วงคะแนนของค่าเฉลี่ย	หมายถึง	ระดับความสำคัญ
4.50 – 5.00 คะแนน	หมายถึง	ระดับความสำคัญมากที่สุด
3.50 – 4.49 คะแนน	หมายถึง	ระดับความสำคัญมาก
2.50 – 3.49 คะแนน	หมายถึง	ระดับความสำคัญปานกลาง
1.50 – 2.49 คะแนน	หมายถึง	ระดับความสำคัญน้อย
1.00 – 1.49 คะแนน	หมายถึง	ระดับความสำคัญน้อยที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา รวมถึงข้อมูลส่วนบุคคลประกอบด้วยข้อมูลด้าน เพศ ประวัติการเคยบริจจาคโลหิต และกรุ๊ปเลือด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปทางประชากรศาสตร์

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1.เพศ		
ชาย	149	50.34
หญิง	147	49.66
2.ประวัติการบริจจาคโลหิต		
เคย	176	59.45
ไม่เคย	120	40.54
3.โลหิต		
A	68	22.97
B	56	18.91
AB	9	3.07
O	158	53.37
ไม่ทราบ	5	1.68

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า เพศชาย ร้อยละ 50.34 จำนวน149 เพศหญิง ร้อยละ 49.66 จำนวน 147 กลุ่มนักศึกษา ที่สำรวจแบบสอบถามพบว่า มีทั้งเคยบริจจาคและไม่เคยในการบริจจาคโลหิตจำนวน 176 และ 120 คิดเป็นร้อยละ59.45และ 40.54 ตามลำดับ ในจำนวนกลุ่มนักศึกษานี้มีกรุ๊ปเลือดโอ (O) มากที่สุดจำนวน 158 รายร้อยละ 53.37 รองลงมาคือกรุ๊ปเอ(A) จำนวน 68 รายร้อยละ22.97

และ กรุปบี(B) จำนวน 56 รายร้อยละ18.91 น้อยที่สุดกรุปเลือดเอบี(AB) มีน้อยที่สุดคือจำนวน 9 รายร้อยละ 3.07 และ ไม่ทราบกรุปเลือด จำนวน 5 รายร้อยละ1.68

2. ข้อมูลความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบริจาคโลหิต

ในด้านการสำรวจความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบริจาคโลหิตโดยทำการสอบถาม

ในเรื่องสุขภาพข้อควรและไม่ควรปฏิบัติก่อนการบริจาคโลหิตของกลุ่มนักศึกษา ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับการบริจาคโลหิตของกลุ่มตัวอย่าง

หัวข้อ	ใช่ จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ใช่ จำนวน (ร้อยละ)
1.การบริจาคโลหิตได้รับการตรวจสุขภาพทุกครั้ง	215 72.63	81 27.37
2.ควรพักผ่อนอย่างน้อย 6 ชั่วโมง ก่อนวันบริจาคโลหิต จึงจะสามารถบริจาคโลหิตได้	218 73.64	78 26.36
3.ท้องเสียรุนแรงก่อนวันบริจาคโลหิต สามารถบริจาคโลหิตได้	85 28.71	211 71.29
4.การสูบบุหรี่และแอลกอฮอล์ ก่อนวัน บริจาคโลหิต สามารถบริจาคโลหิตได้	92 31.08	204 68.92
5.การบริจาคโลหิตไม่สามารถซื้อขายได้	156 52.70	140 47.30

จากตารางที่ 2 พบว่ากลุ่มนักศึกษาทราบเกี่ยวกับการบริจาคโลหิตในเรื่อง พักผ่อนให้เพียงพอ ต่อเนื่องอย่างน้อย 6 ชั่วโมงในคืนก่อนวันที่จะบริจาคโลหิตมากที่สุดร้อยละ 73.64 รองลงมาคือทราบว่าการบริจาคโลหิตจะได้รับการตรวจสุขภาพทุกครั้งร้อยละ72.62 ทราบเรื่องการซื้อขายโลหิตร้อยละ52.70 การสูบบุหรี่และแอลกอฮอล์ก่อนวันบริจาคโลหิตสามารถบริจาคโลหิตได้ ร้อยละ31.08 และทราบท้องเสียรุนแรงก่อนวันบริจาคโลหิต สามารถบริจาคโลหิตได้28.71 ตามลำดับ

3.แรงจูงใจในการมาบริจาคโลหิตของกลุ่มนักศึกษา

ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจในการบริจาคโลหิตครั้งนี้ จะศึกษาในด้านต่างๆได้แก่

ด้านบุคคล

ด้านสื่อประชาสัมพันธ์

ด้านความเชื่อทางศาสนา

ด้านสังคม

ด้านของรางวัลของที่ระลึก

ต่อจำนวนครั้งในการ มาบริจาคโลหิต ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แรงจูงใจที่มีผลต่อการมาบริจาคโลหิตของกลุ่มตัวอย่าง

แรงจูงใจในการบริจาคโลหิต	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1	ค่าเฉลี่ย	SD.	การแปลความหมาย
ด้านบุคคล								
ตนเอง พ่อ แม่ ญาติพี่น้อง เพื่อน ผู้ป่วยต้องการเลือดช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์	132 44.60	63 21.80	65 21.90	25 8.40	11 3.4	3.95	1.15	มาก
ด้านสื่อประชาสัมพันธ์								
เช่น โปสเตอร์ เอกสาร ประชาสัมพันธ์อินเทอร์เน็ต Facebook.	70 23.60	78 26.40	95 32.10	17 5.70	36 12.1	3.43	1.24	มาก
ด้านความเชื่อทางศาสนา								
ได้บุญมาก ได้ขึ้นสวรรค์ทำดีได้ดี เป็นต้น	135 45.60	65 21.90	69 23.30	18 6.10	9 3.1	4.13	1.09	มาก
ด้านสังคม								
เป็นที่ยอมรับในสังคม ได้รับความภาคภูมิใจ	75 25.30	73 24.60	96 32.40	35 11.80	17 5.7	3.52	1.15	มาก
ด้านของรางวัลของที่ระลึก								
เข็มที่ระลึกของรางวัลพระราชทาน	28 9.45	48 16.20	90 30.40	52 17.50	78 26.4	2.65	1.28	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจในการมาบริจาคโลหิตของนักศึกษา ได้แก่ ด้านบุคคล ด้านสื่อประชาสัมพันธ์ ด้านความเชื่อทางศาสนา ด้านสังคม และด้านของที่ระลึก มีรายละเอียดในแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านบุคคล พบว่ากลุ่มนักศึกษามีแรงจูงใจในด้านบุคคล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 , SD = 1.15 อยู่ในระดับ มาก

ด้านสื่อประชาสัมพันธ์ พบว่ากลุ่มนักศึกษามีแรงจูงใจในด้านสื่อประชาสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43 , SD = 1.24 อยู่ในระดับ มาก

ด้านความเชื่อทางศาสนา พบว่ากลุ่มมีนักศึกษาแรงจูงใจในด้านความเชื่อทางศาสนา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13, SD = 1.09 อยู่ในระดับ มาก

ด้านสังคม พบว่ากลุ่มนักศึกษามีแรงจูงใจในด้านสังคม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 , SD = 1.15 อยู่ในระดับ มาก

ด้านของที่ระลึก พบว่ากลุ่มนักศึกษามีแรงจูงใจในด้านของที่ระลึก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.65 , SD =1.28 อยู่ระดับ ปานกลาง

อภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปทางประชากรศาสตร์

จากการศึกษาข้อมูลทั่วไปทางประชากรศาสตร์พบว่า นักศึกษาที่เข้ารับการบริจาคโลหิตเป็นจำนวนเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยมีประวัติการเข้าร่วมบริจาคโลหิตอยู่ที่ 176 คน โดยผลการบริจาคโลหิตอยู่ที่อันดับที่ 1 ได้แก่ หมู่โลหิต O อันดับ 2 ได้แก่ หมู่โลหิต A อันดับ 3 ได้แก่ หมู่โลหิต B อันดับ 4 ได้แก่ หมู่โลหิต AB และอันดับที่ 5 ไม่ทราบหมู่โลหิต

ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับการบริจาคโลหิตของกลุ่มตัวอย่าง

จากกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามครั้งนี้พบว่า นักศึกษาที่บริจาคโลหิตได้รับการพักผ่อนอย่างน้อย 6 ชั่วโมง ก่อนวันรับบริจาคโลหิตจึงสามารถดำเนินการบริจาคได้ โดยการบริจาคโลหิตจะได้รับการตรวจสุขภาพทุกครั้ง และการบริจาคโลหิตไม่สามารถซื้อขายได้ ทั้งนี้การนักศึกษาที่ทำการสุบบุหรืมาหรือดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ หรือมีภาวะอาการท้องเสียครั้งรุนแรง ก่อนวันบริจาคโลหิตสามารถบริจาคโลหิตได้ตามปกติ

ตอนที่ 3 แรงจูงใจที่มีผลต่อการมาบริจาคโลหิตของกลุ่มตัวอย่าง

ผลสรุปแรงจูงใจในการบริจาคโลหิต ของนักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 ของวิทยาลัยเทคโนโลยีพณิชยการราชดำเนินพบว่า การทำบุญโดยการบริจาคโลหิตทำแล้วได้รับบุญ รับกุศลจากการที่เราบริจาค ทำแล้วจะได้ขึ้นสวรรค์ โดยการบริจาคโลหิตครั้งนี้นักเรียน คุณพ่อ คุณแม่ ญาติพี่น้อง ที่สามารถดำเนินการเพื่อช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ที่เป็นที่ยอมรับในสังคมและได้รับความภาคภูมิใจ โดยการบริจาคครั้งนี้จะทราบข้อมูลข่าวสารจากการประชาสัมพันธ์ผ่านทางป้ายประชาสัมพันธ์ โปสเตอร์ Facebook โดยการบริจาคโลหิตจำนวน 20 ครั้ง นักศึกษาจะได้รับเข็มที่ระลึกพระราชทาน จากหน่วยงานบริจาคโลหิต

การอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง “แรงจูงใจในการบริจาคโลหิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยเทคโนโลยีพณิชยการราชดำเนิน ” ประเด็นที่สำคัญที่สามารถนำอภิปรายได้ ดังนี้ ผู้ทำวิจัยได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับแรงจูงใจในการบริจาคโลหิตของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยเทคโนโลยีพณิชยการราชดำเนินพบว่า แรงจูงใจที่ทำให้นักศึกษาร่วมบริจาคโลหิตเป็นเพราะความเชื่อทางศาสนาที่บอกว่า ทำดีได้ดี ทำบุญมากจะนำพาไปสวรรค์ โดยนักศึกษา ญาติพี่น้อง สามารถช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ และสามารถเป็นที่ยอมรับในสังคมได้เป็นอย่างดีและน่าเป็นที่ภาคภูมิใจของคนในครอบครัว โดยการบริจาคครั้งนี้จะทราบข้อมูลข่าวสารจากการประชาสัมพันธ์ผ่านทาง โปสเตอร์ Facebook โดยการบริจาคโลหิตจำนวน 20 ครั้ง นักศึกษาจะได้รับเข็มที่ระลึกพระราชทาน จากหน่วยงานบริจาคโลหิต

ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาครั้งนี้ พบว่าการร่วมบริจาคโลหิตเป็นการบริจาคของนักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 จึงทำให้การบริจาคโลหิตอาจไม่เพียงพอสำหรับผู้ขาดแคลนได้ ดังนั้นผู้ทำวิจัยจะดำเนินการเชิญชวนโดยการประชาสัมพันธ์ เติมนรณงค์การบริจาคโลหิตของ นักศึกษา บุคลากร และบุคคลภายนอกวิทยาลัยฯ เพื่อเป็นกระบอกเสียงในการประชาสัมพันธ์และการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. แรงจูงใจเกี่ยวกับความต้องการบริการโลหิตระหว่างวิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนการราชดำเนิน และชุมชนใกล้เคียงวิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนการราชดำเนิน
2. ปัจจัยความต้องการบริการโลหิตในหมู่โลหิตพิเศษ

เอกสารอ้างอิง

- ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย (2551). คู่มือการประชาสัมพันธ์โครงการและกิจกรรม รณรงค์จัดหาผู้บริจาคโลหิต ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติสภากาชาดไทย
- ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย (2552). นโยบายระดับชาติเกี่ยวกับงานบริการโลหิต ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติสภากาชาดไทย
- อินทิรา บางสุวรรณ. (2537). แรงจูงใจในการบริจาคโลหิตแก่หน่วยเคลื่อนที่ของศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อรอุมา ช่วยเรื่อง. (2546). การบริจาคโลหิตและปัจจัยที่ส่งเสริมการบริจาคโลหิตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ปี การศึกษา 2546. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาเวชศาสตร์ป้องกันและสังคม คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อภิัญญา ทองสุขโชติ. (2554). การบริหารจัดการโลหิตของศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติสภากาชาดไทย สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชนบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร